

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ШУМ МИКОЛА СЕРГІЙОВИЧ

УДК 342.951:347.97

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ
ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АПАРАТУ СУДУ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2020

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

доктор юридичних наук, доцент

Дрозд Олексій Юрійович,

Національна академія внутрішніх справ,

начальник відділу докторантури та ад'юнктури

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Соболь Євген Юрійович,

Центральноукраїнський державний педагогічний університет

імені Володимира Винниченка,

завідувач кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права

доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

Чумак Володимир Валентинович,

Харківський національний університет внутрішніх справ,

т.в.о. начальника відділу організації наукової роботи

Захист відбудеться «4» червня 2020 р. о 12⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.503.01 в Науково-дослідному інституті публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Науково-дослідного інституту публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

Автореферат розісланий «30» квітня 2020 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

К.М. Куркова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Судова система України перебуває на стадії реформування, що передбачає не лише інституційні перебудови судової гілки влади, а й зміни законодавства, яке регулює питання правосуддя. Запровадження національних стандартів судочинства спрямоване на забезпечення функціонування судової влади, що має відповідати європейській системі цінностей, міжнародним стандартам захисту прав людини й суспільним очікуванням щодо незалежного та справедливого суду.

У межах запровадження та реалізації судової реформи органи публічної влади прийняли низку нормативно-правових актів, спрямованих на структурні та процесуальні зміни у сфері судочинства, передусім за такими напрямками, як: оновлення механізму захисту прав та інтересів учасників суспільних відносин за допомогою судових органів; забезпечення незалежності, безсторонності та неупередженості суддів, оптимізації суддівського врядування та системи кар'єрного зростання; підвищення професійного рівня суддів; забезпечення прозорості їх діяльності та відповідальності; удосконалення ефективності правосуддя; запровадження електронного судочинства.

Попри впроваджені інновації в системі судоустрою, результати дослідження, проведеного соціологічною службою Центру Разумкова 13–17 лютого 2020 р., засвідчують недовіру до діяльності судової системи загалом (76 %), місцевих судів (71 %), Верховного Суду (64 %), Антикорупційного суду (64 %), Конституційного Суду України (60,5 %)¹. Наведена статистика зумовлює потребу в поглибленому вивченні питання вдосконалення діяльності судів, одним із факторів якого є належне організаційне забезпечення роботи суддів.

Доступність і відкритість правосуддя, належний рівень його організації, реалізація сторонами справи своїх законних прав та інтересів залежать не лише від структури судової системи чи кваліфікації суддів, а безпосередньо пов'язані з ефективністю адміністративно-правового забезпечення діяльності суду його апаратом. Організовувати і здійснювати таке забезпечення, поряд з іншими органами, такими як Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Державна судова адміністрація України та Національна школа суддів України, покликані й апарати судів.

Ключову роль в організаційному забезпеченні роботи судів відіграють саме працівники апарату суду. Адже належне виконання ними своїх повноважень безпосередньо впливає як на діяльність суддів під час вивчення судових матеріалів, підготовки до розгляду судових справ і власне процесу здійснення правосуддя, так і на суд як орган судової влади.

Правові засади організації діяльності апарату суду нині означені низкою недоліків, які ускладнюють процес судочинства та потребують відповідного врегулювання, зокрема визначення правового статусу апарату суду та його

¹ Оцінка громадянами діяльності влади, рівень довіри до соціальних інститутів та політиків, електоральні орієнтації громадян (лютий 2020 р.). *Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова* : [сайт]. URL: <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-diialnosti-vlady-riven-doviry-do-sotsialnykh-instytutiv-ta-politykiv-elektoralni-orientatsii-gromadian-liutyi-2020r>.

працівників, встановлення кваліфікаційних вимог та умов зайняття працівниками апарату суду посад державної служби, концептуального перегляду Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII в частині вдосконалення діяльності апарату суду та його працівників. Вирішення цих питань дасть змогу забезпечити виконання організаційних завдань, які суттєво впливають на ефективне функціонування судової системи.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Питання адміністративно-правових засад організації діяльності апарату суду слугували предметом дослідження таких науковців, як В. Б. Авер'янов, Є. В. Авдеєнко, А. Л. Борко, В. М. Бевзенко, С. О. Бондар, В. В. Галунько, Ю. В. Гаруст, Є. А. Гетьман, О. В. Джафарова, О. Ю. Дрозд, В. С. Єгорова, Л. О. Ємець, М. К. Закурін, П. Ф. Карпечкін, Д. В. Кіреєв, В. М. Коваль, В. Т. Маляренко, І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, І. М. Осика, Д. М. Притика, В. В. Сердюк, О. І. Сироїд, Є. Ю. Соболь, М. В. Старинський, В. С. Стефанюк, А. А. Стрижак, В. В. Чумак, С. О. Шатрава, Р. В. Шаповал та ін.

Останні наукові розробки з досліджуваної проблематики доцільно відповідним чином систематизувати. Першу групу становлять напрацювання щодо адміністративно-правового забезпечення діяльності судових органів: В. П. Бойко «Адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих судів» (2016), А. А. Іванищук «Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні» (2017), С. Ю. Обрусна «Адміністративно-правові засади реформування судової системи України» (2011). До другої групи належать праці, присвячені вивченню адміністративно-правового регулювання апарату суду: М. В. Вишневський «Адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні» (2019), А. М. Макаровець «Адміністративно-правовий статус апарату суду в Україні» (2018), В. Ю. Мащук «Адміністративно-правове забезпечення функціонування апаратів судів загальної юрисдикції» (2014), В. А. Панчук «Адміністративно-правовий статус помічника судді в Україні» (2018), П. Ю. Шпенова «Апарат суду в системі організаційного забезпечення судової діяльності» (2019).

Попри численні напрацювання в цій сфері, окремі питання щодо адміністративно-правових засад діяльності апарату суду висвітлені частково, потребують подальшого дослідження та вдосконалення, що підтверджує актуальність дослідження. З огляду на тривалий час реформування судової системи, діяльність апарату суду перебуває в стані постійного трансформування, а отже, питання забезпечення його діяльності в законодавстві про судоустрій вирішені не повною мірою та потребують усунення прогалин і неузгодженостей.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII; пп. 3 «Судова реформа» п. 3 Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015, а також планів науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495),

«Правове забезпечення розвитку підприємництва та органів місцевого самоврядування» (номер державної реєстрації 0115U006255).

Мета і завдання дослідження. *Мета* роботи полягає в тому, щоб на підставі теоретичних положень, аналізу міжнародного та національного законодавства, відповідної практики його застосування визначити сутність та особливості адміністративно-правових засад організації діяльності апарату суду, сформулювати пропозиції і рекомендації, спрямовані на вдосконалення законодавства у сфері судоустрою.

Для досягнення поставленої мети в дисертації необхідно вирішити такі *завдання*:

- схарактеризувати управлінську діяльність апарату суду у сфері забезпечення діяльності органів судової влади;
- виокремити місце та значення апарату суду в системі суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади;
- проаналізувати систему правових засад здійснення внутрішньоорганізаційної діяльності апаратом суду, акцентуючи увагу на адміністративно-правовому законодавстві;
- визначити поняття, елементи й особливості адміністративно-правового статусу працівників апарату суду;
- розкрити форми та методи діяльності працівників апарату суду щодо організаційного забезпечення діяльності органів судової влади;
- сформулювати поняття, ознаки та коло адміністративних процедур у діяльності апарату суду щодо організаційного забезпечення функціонування органів судової влади;
- надати характеристику поняття і сутності контролю за діяльністю працівників апарату суду та виокремити існуючі форми оцінювання ефективності їх діяльності в сучасних умовах;
- окреслити шляхи вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності апарату суду в Україні.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у процесі діяльності апарату суду.

Предмет дослідження – адміністративно-правові засади організації діяльності апарату суду.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить низка загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання, що відповідають меті й завданням дослідження. *Історико-правовий метод* дозволив схарактеризувати організацію діяльності апарату суду шляхом вивчення становлення інституту судочинства в Україні (розділ 1). *Діалектичний і формально-юридичний методи* дали змогу визначити місце апарату суду в системі суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади та сприяли формуванню елементної структури механізму реалізації внутрішньоуправлінської складової в діяльності апарату суду (підрозділ 1.2, розділ 2). *Діалектичний метод* сприяв вивченню правових засад внутрішньоорганізаційної діяльності апарату суду та виокремленню з-поміж них адміністративно-правового законодавства (підрозділ 1.3). *Метод тлумачення й техніко-юридичний метод* дозволили окреслити особливості

елементної структури, сформувані ключові поняття й категорії адміністративно-правового статусу працівників апарату суду (підрозділ 2.1). Завдяки *структурно-аналітичному методу* систематизовано адміністративні процедури в діяльності апарату суду щодо організаційного забезпечення функціонування органів судової влади, а також визначено форми й методи (підрозділи 2.2, 2.3). *Метод системного аналізу та компаративістський метод* уможливили розкриття шляхів удосконалення організаційного забезпечення діяльності апарату суду (підрозділи 3.1, 3.2). У дисертаційній роботі використано також інші спеціальні методи наукового пізнання.

Емпіричну базу дисертації становлять рішення органів судової влади, Конституційного Суду України, статистичні дані Державної служби статистики України, аналітичні матеріали органів публічної влади, узагальнення результатів реформування судової системи України та практичної діяльності апаратів судів.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є однією з перших спроб комплексного визначення особливостей адміністративно-правових засад організації діяльності апарату суду, напрямів удосконалення національного законодавства з урахуванням міжнародного досвіду й тенденцій реформування судової системи України. Унаслідок проведеного дослідження сформульовано низку нових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем. Основні з них такі:

вперше:

– визначено, що суб'єкти організаційного забезпечення діяльності органів судової влади – це сконцентрована в межах системи судоустрою, нормативно врегульована та наділена відповідною компетенцією сукупність суб'єктів публічного права, які різняться за характером та обсягом повноважень, функцій, формами й методами діяльності, адміністративно-процедурна діяльність роботи яких спрямована на забезпечення ефективної та якісної роботи судів й суддів, є непрофільним (похідним від правосуддя) напрямом. Систему суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади запропоновано розуміти в широкому та вузькому значенні;

– наведено авторське визначення поняття «апарат суду» як цілісного, структурного елементу системи судових органів України, наділеного повноваженнями у сфері організаційного забезпечення їхньої роботи, відповідно до основоположних принципів (засад) державного управління та судоустрою (зокрема принципів верховенства права, демократизму, єдиноначальності, оперативної самостійності в прийнятті управлінських рішень і відповідальності за їх результати), спрямованих на максимальне забезпечення реалізації права учасників суспільних відносин на вільний доступ до правосуддя, справедливе та об'єктивне судочинство, шляхом належного організаційного забезпечення суддям необхідних умов для відправлення правосуддя;

– запропоновано авторське бачення змісту поняття «адміністративно-правовий статус працівника апарату суду» як системи складових, що дають змогу характеризувати працівника апарату суду як державного службовця, покликаного реалізовувати організаційні заходи для забезпечення відправлення правосуддя у встановлених законом формах;

– окреслено напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності апарату суду з метою належної організації відправлення правосуддя та підвищення рівня довіри до судових органів;

удосконалено:

– класифікацію елементів адміністративно-правового статусу працівників апарату суду, що наповнюють його зміст і розширюють запропонований раніше перелік. До цих елементів зараховано: порядок зайняття посади працівника апарату суду; компетенцію працівника апарату суду; права й обов'язки працівника апарату суду; регламентування форм і порядку їх реалізації; відповідальність працівника апарату суду з особливим порядком притягнення;

– тлумачення поняття «контроль за діяльністю апарату суду», яке визначено як діяльність загальних і спеціальних органів та їхніх посадових осіб, котрі наділені специфічними повноваженнями щодо здійснення контрольної діяльності та реалізують контроль у визначених відповідно до законодавства і посадових інструкцій формах, що виражається в спостереженні за дотриманням працівниками апарату суду чинного законодавства, перевірці відповідності виконання працівниками покладених на них повноважень, а також фіксації випадків учинених працівниками апарату суду правопорушень чи фактів здійснення позитивних ініціатив і застосування до них певних санкцій або заохочень відповідно, а також припинення, усунення та попередження вчинення подібних неправомірних дій у майбутньому з метою вдосконалення рівня ефективності функціонування апарату суду й підвищення якості виконання працівниками покладених на них завдань;

– характеристику форм і методів діяльності працівників апарату суду в контексті організаційного забезпечення судочинства: форми усвідомлюються як закріплене законом коло дій посадової особи, що мають різний зміст, але спільну мету; методи становлять сукупність прийомів і засобів досягнення цієї мети;

– класифікацію адміністративних процедур, які реалізують працівники апарату суду та запровадження яких є засобом захисту прав й інтересів учасників суспільних відносин у сфері відправлення правосуддя;

набуло подальшого розвитку:

– положення щодо адміністративно-правового статусу працівників апарату суду як правового становища посадової особи в системі судових органів, що характеризує його роль у здійсненні правосуддя, регламентує коло прав та обов'язків, порядок їх реалізації і визначає відповідальність;

– визначення особливостей процедури зайняття посад державної служби в апараті суду в розрізі закріплених на законодавчому рівні вимог щодо професійної компетентності кандидата, його моральних і ділових якостей;

– систематизація форм і методів діяльності працівників апарату суду щодо організаційного забезпечення органів судової влади. Виокремлено такі форми: 1) організаційні; 2) забезпечувальні; 3) інформаційні; 4) документальні; 5) методичні. Запропоновано такі методи: 1) координації; 2) рекомендацій; 3) узгодження; 4) інструктування; 5) контролю й перевірки виконання; 6) заохочення; 7) примусу;

– загальне бачення системи суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади, яку запропоновано розуміти в широкому значенні

(як значний спектр різних за класифікаційними критеріями посадових осіб, групи людей, об'єднаних спільними інтересами у сфері організації діяльності судів, за різними ознаками, наприклад функціональною, професійною чи територіальною, державу в особі її вищих органів влади, групи держав, регіональні та світові міжнародні організації), а також у вузькому значенні (як систему органів влади, наділених спеціальною компетенцією в межах системи судоустрою України).

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять науково-теоретичний та практичний інтерес і можуть бути використані в:

– *науково-дослідній діяльності* – для подальшої розробки теоретико-методологічних та організаційно-правових питань, пов'язаних з адміністративно-правовими засадами організації діяльності апарату суду (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *правотворчій діяльності* – під час формування пропозицій щодо усунення прогалин і вдосконалення законодавства, що забезпечує адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду (акт впровадження Інституту законодавства Верховної Ради України);

– *правозастосовній діяльності* – у межах вдосконалення діяльності апаратів судів;

– *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право України», «Адміністративна відповідальність», підготовки навчально-методичних розробок, навчальних посібників, підручників, монографічних досліджень, а також у процесі проведення занять із зазначених і суміжних дисциплін (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ).

Апробація результатів дисертації. Основні положення й висновки дисертації було оприлюднено під час виступів на міжнародних науково-практичних конференціях «Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті» (м. Одеса, Україна, 7–8 квітня 2017 р.), «Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування» (м. Київ, 8–9 липня 2016 р.), «Сучасні правові системи світу в умовах глобалізації: реалії та перспективи» (м. Київ, 9–10 березня 2018 р.), «Актуальні питання розвитку та взаємодії публічного та приватного права» (м. Львів, 15–16 березня 2019 р.), «Реформування національного та міжнародного права: перспективи та пріоритети» (м. Одеса, 17–18 січня 2020 р.).

Структура та обсяг дисертації визначені предметом, метою та завданнями дослідження. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, що об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 234 сторінки, список використаних джерел налічує 278 найменувань, розміщених на 31 сторінці.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми; вказано зв'язок роботи з науковими програмами, планами; визначено мету й завдання, об'єкт і предмет, методи

дослідження; викладено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів; подано відомості про апробацію дисертації.

Розділ 1 «Загальна характеристика організації діяльності апарату суду» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 1.1 *«Управлінська діяльність апарату суду як вид внутрішньоорганізаційного напрямку забезпечення діяльності органів судової влади»* здійснено аналіз категоріально-понятійного ряду «управлінська діяльність», «управлінська діяльність апарату суду», «внутрішньоорганізаційний напрям забезпечення діяльності органів судової влади».

Визначено складові управлінської діяльності апарату суду як внутрішньоорганізаційного напрямку забезпечення діяльності органів судової влади. З'ясовано, що належна правова визначеність цілей і завдань управлінської діяльності є фундаментальною передумовою чіткого формулювання правового статусу органу державної влади, встановлення його місця в системах вищого рівня. Цілі-завдання в контексті діяльності апарату суду визнано базовими нормативно-правовими актами, а цілі-орієнтації – такими, що формуються в межах системи судоустрою з питань організації діяльності суду. Наявність двох блоків цілей апарату суду забезпечує якісну роботу суду та суддів.

Зазначено, що цілі організаційно-правових відносин у сфері забезпечення діяльності органів судової влади – це складно структурована, відносно визначена система напрямів впливу на суспільні відносини для їх належного врегулювання.

У підрозділі 1.2 *«Апарат суду в системі суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади»* проаналізовано поняття та ознаки суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади, які вирізняють їх з-поміж інших суб'єктів публічної влади.

Сформульовано перелік суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади. У широкому значенні до суб'єктного складу віднесено: державу в особі її вищих органів влади та їхніх посадових осіб (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України); міжнародні (регіональні) організації, покликані уніфікувати підходи до формування системи організаційного забезпечення діяльності апаратів судів; систему органів судової влади як інтегруючий суб'єкт, наділений максимальним обсягом повноважень щодо організаційного аспекту здійснення судочинства; інститути громадянського суспільства. Перелік органів судової влади об'єднано в межах вузького розуміння суб'єктів організаційного забезпечення діяльності системи судоустрою.

У підрозділі 1.3 *«Правові засади здійснення внутрішньоорганізаційної діяльності апаратом суду та місце серед них адміністративно-правового законодавства»* обґрунтовано розподіл системи правових засад здійснення внутрішньоорганізаційної діяльності апаратом суду, що складаються з двох фундаментальних блоків: принципів права та норм права.

Доведено, що вказаний вид діяльності ґрунтується на загальних і спеціальних принципах права, таких як верховенства права, законності, демократизму, гуманізму, незалежності суддів, рівного доступу до правосуддя тощо. Систему норм права, що регламентують внутрішню організацію діяльності апарату суду, можна класифікувати за такими блоками: 1) міжнародні нормативно-правові акти,

ратифіковані Верховною Радою України; 2) національні законодавчі акти (закон України «Про судоустрій і статус суддів», «Про державну службу»); 3) підзаконні нормативно-правові акти; 4) нормативно-правові акти Державної судової адміністрації України, рішення з'їзду суддів України та його виконавчого органу – Ради суддів України; 5) адміністративні акти апарату суду.

Запропоновано розділити національне законодавство у сфері забезпечення діяльності органів судової влади на дві підгрупи: 1) загальні нормативно-правові акти, які встановлюють загальні засади організації та діяльності органів державної влади); 2) спеціальні (інституційні) нормативно-правові акти, що визначають особливості організації діяльності органів судової влади.

Розділ 2 «Механізм реалізації апаратом суду внутрішньоорганізаційної управлінської діяльності» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 *«Адміністративно-правовий статус працівників апарату суду та його особливості»* визначено адміністративно-правовий статус працівників апарату суду як правове становище посадової особи в системі судочинства, що покликана здійснювати організаційне забезпечення діяльності судів у встановлених законом формах, обумовлене особливим порядком зайняття посади, її компетенцією, колом прав та обов'язків у сфері організації правосуддя та особливістю відповідальності як державного службовця.

Досліджено адміністративно-правовий статус посадової особи апарату суду та виокремлено підходи до його розуміння через: 1) характеристику елементів; 2) компетенцію посадової особи чи державного органу. Встановлено елементи, що розкривають зміст адміністративно-правового статусу працівників суду. Розкрито особливості адміністративно-правового статусу працівників апарату суду як державних службовців, умови й порядок зайняття ними посад державної служби.

У підрозділі 2.2 *«Форми та методи діяльності працівників апарату суду щодо організаційного забезпечення діяльності органів судової влади»* визначено, що основним завданням працівників апарату суду є організаційне забезпечення діяльності судів, виконання якого на належному рівні є запорукою ефективності функціонування судових органів. Проаналізовано форми діяльності працівників апарату суду, які є способами зовнішнього вираження діяльності і характеризуються завдяки змісту повноважень цих посадових осіб, пов'язаних з інформаційною, методичною, організаційною, забезпечувальною та документальною діяльністю.

Визначено, що методи, якими організаційно забезпечується діяльність судів, є сукупністю правових прийомів і способів, за допомогою яких працівники апарату суду реалізують організаційний вплив у певних правових формах на роботу суддів та осіб, що звернулися до суду для захисту своїх прав та інтересів у процесі відправлення правосуддя.

У підрозділі 2.3 *«Адміністративні процедури в діяльності апарату суду щодо організаційного забезпечення діяльності органів судової влади»* запропоновано тлумачення адміністративних процедур щодо організаційного забезпечення діяльності органів судової влади як встановленого нормами адміністративного законодавства послідовно здійснюваного порядку діяльності працівників апарату суду у сфері організаційно-розпорядчої діяльності, що має на меті прийняття

конкретного рішення в справі під час реалізації своїх забезпечувально-управлінських функцій.

Виокремлено ознаки адміністративних процедур, здійснюваних працівниками апарату суду: мають нормативний характер, закріплений порядок реалізації та застосування; є виявом організаційно-розпорядчої діяльності апарату суду; означені регламентованою формою зовнішнього вираження забезпечувальної діяльності апарату суду; передбачають реалізацію повноважень апарату суду щодо виконання забезпечувально-управлінських функцій; наділені індивідуальною спрямованістю.

Розділ 3 «Шляхи вдосконалення організаційного забезпечення діяльності апарату суду» складається з двох підрозділів.

У підрозділі 3.1 *«Стан контролю та форми оцінювання ефективності діяльності апарату суду в сучасних умовах»* розкрито сутність поняття контролю як одного з провідних напрямів управлінської діяльності органів державної влади, що полягає в спостереженні/обліку/перевірці діяльності відповідних суб'єктів. Схарактеризовано поняття та ознаки контролю на підставі аналізу наукових поглядів щодо його тлумачення, мети й видів. Наведено авторське визначення поняття контролю за діяльністю апарату суду.

Обґрунтовано доцільність прийняття Верховною Радою України Закону України «Про основні засади здійснення контролю за діяльністю апарату суду», який має містити основні положення, пов'язані зі здійсненням контролю за діяльністю апарату суду, а саме форми, види, зміст, кінцеву мету, перелік суб'єктів, уповноважених здійснювати контроль.

На підставі аналізу закріплених у законодавстві та визначених науковцями класифікацій обґрунтовано власну систему класифікацій контролю за діяльністю апарату суду за такими критеріями: 1) залежно від суб'єкта, що здійснює контрольні функції за діяльністю апарату суду (державний контроль, контроль, який здійснюється Державною судовою адміністрацією України, громадський контроль); 2) залежно від характеру зв'язків між апаратом суду та контролюючим суб'єктом (зовнішній і внутрішній); 3) з огляду на плановість здійснення контролю за діяльністю апарату суду (поточний, плановий, позаплановий); 4) залежно від напрямку діяльності апарату суду, перевірка якого здійснюється (контроль за дотриманням трудового законодавства, фінансовий контроль, контроль за організаційним забезпеченням суду, контроль за забезпеченням інформаційної діяльності суду, контроль за дотриманням доброчесності тощо).

Проаналізовано наявні форми оцінювання ефективності діяльності апарату суду в сучасних умовах.

У підрозділі 3.2 *«Напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності апарату суду»* встановлено прогалини й доведено неналежний стан законодавства щодо забезпечення адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду, що є одним із чинників зниження рівня довіри до правосуддя та ускладнення процесу виконання працівниками апарату суду своїх посадових обов'язків.

Визначено шляхи усунення прогалин та вдосконалення законодавства, що забезпечує адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду, згідно з якими слід: 1) окреслити правовий статус апарату суду; 2) закріпити

адміністративно-правовий статус працівників апарату суду; 3) установити структуру апарату суду; 4) визначити кваліфікаційні вимоги до претендентів на посади апарату суду; 5) врегулювати порядок підлеглих помічника судді, умови їх добору та звільнення; 6) закріпити процедуру підпорядкування судових розпорядників; 7) регламентувати питання затвердження структури та штатної чисельності апаратів судів; 8) розробити правила проведення конкурсів на заміщення посад апарату суду зі статусом державного службовця.

ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні на основі теоретичних положень, національного та міжнародного законодавства, тенденцій реформування судової системи України наведено узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні особливостей адміністративно-правових засад організації діяльності апарату суду та окресленні напрямів його вдосконалення. У результаті дослідження сформульовано низку висновків, теоретичних і практичних положень, а саме:

1. Управлінська діяльність щодо організаційного забезпечення органів судової влади може здійснюватися як безпосередньо (голова суду, апарат суду), так і опосередковано (з'їзд суддів України). З точки зору організаційного аспекту роботи суду, повноваження його апарату мають похідний характер стосовно повноважень голови суду та інших ключових суб'єктів у сфері судоустрою. З огляду на зазначене, управлінська діяльність апарату суду має як внутрішньоуправлінський, так і зовнішньоуправлінський аспекти діяльності. До внутрішньоуправлінської належать: кадрові питання (затвердження положень про структурні підрозділи, застосування до працівників апарату заохочень і накладення дисциплінарних стягнень тощо), правила внутрішнього розпорядку та прийом громадян. Зовнішньоуправлінська діяльність включає взаємодію з іншими суб'єктами організаційного забезпечення діяльності органів судової влади.

Основним у внутрішньоорганізаційному забезпеченні діяльності органів судової влади є належне врегулювання проблемного аспекту в частині розмежування повноважень між головою (заступником голови) відповідного суду та його апаратом, в умовах, коли ключові питання в кадрових рішеннях щодо керівного складу апарату суду (керівник, заступники) розподілено між головою відповідного суду та Державною судовою адміністрацією.

2. Суб'єктами організаційного забезпечення діяльності органів судової влади є сконцентрована в межах системи судоустрою, нормативно врегульована, наділена відповідною компетенцією (має спеціальний характер) сукупність суб'єктів публічного права, які різняться за характером та обсягом повноважень, функцій, за формами і методами, здійснюють адміністративно-процедурну діяльність щодо забезпечення непрофільних (похідних) напрямів роботи органів судової влади.

Суб'єктам організаційного забезпечення діяльності органів судової влади притаманна низка ознак, що виокремлює їх з-поміж інших суб'єктів. До них належать: 1) наявність у складі суб'єкта спеціальних структурних елементів, що функціонально спрямовані на реалізацію організаційно-управлінської діяльності в

межах системи судоустрою; 2) наявність повноважень щодо розроблення інформаційної, аналітичної, звітної, нормопроектної документації; 3) реалізація в правових та організаційних формах; 4) здійснення контролю та нагляду за дотриманням законодавства в межах функцій і компетенцій, передбачених нормами чинного законодавства; 5) формування комплексного характеру засобів, форм і методів організаційного забезпечення діяльності; 6) створення ефективного захисту інформаційних систем від негативного впливу інформаційних деструктивних факторів, інформаційної агресії, що становлять загрозу для функціонування органів судової влади (особливо актуальним цей напрям є в умовах проведення гібридної війни Російської Федерації щодо України); 7) наявність системи підготовки та перепідготовки кадрів.

3. Національне законодавство у сфері забезпечення діяльності органів судової влади доцільно розділити на дві підгрупи:

1) загальні (нормативно-правові акти, якими встановлюються загальні засади організації та діяльності органів державної влади): а) Конституція України; б) Закони України, які регулюють загальні засади внутрішньоорганізаційної діяльності апарату суду;

2) спеціальні, або інституційні (нормативно-правові акти, які визначають особливості організації діяльності органів судової влади): а) Закони України, що визначають засади організації та діяльності органів судової влади, гарантії діяльності суддів й інших посадових осіб у системі судоустрою; б) підзаконні нормативно-правові акти Президента України, Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади, спрямовані на деталізацію відповідних законів України з питань розбудови судової системи, кадрового забезпечення судів; в) нормативно-правові акти, прийняті уповноваженими суб'єктами в межах системи судоустрою (рішення з'їзду суддів України та його виконавчого органу – ради суддів України, накази Державної судової адміністрації України); г) локальні нормативно-правові акти, прийняті апаратом суду.

4. Адміністративно-правовий статус працівників апарату суду – це правове становище посадової особи в системі судочинства, що покликана здійснити організаційне забезпечення діяльності судів у визначених законом формах, обумовлене особливим порядком зайняття посади, її компетенцією, колом прав та обов'язків у сфері правосуддя та специфікою відповідальності як державного службовця.

Адміністративно-правовий статус працівників апарату суду складається з таких елементів: 1) порядок обіймання посади працівника апарату суду; 2) компетенція працівника апарату суду; 3) права й обов'язки працівника апарату суду; 4) регламентування форм і порядку реалізації прав та обов'язків; 5) відповідальність працівника апарату суду з особливим порядком притягнення як державного службовця.

5. Діяльність працівників апарату суду щодо організаційного забезпечення функціонування судової системи передбачає сукупність заходів, спрямованих на створення належних умов для відправлення правосуддя. Причому форми слугують зовнішнім виявом реалізації посадових обов'язків у різних сферах діяльності суду як органу правосуддя для забезпечення реалізації учасниками суспільних відносин

права на судовий захист. Методи відображаються в прийомах і засобах, застосовуючи які, працівники апарату суду реалізують свої функції, спрямовані на організаційне забезпечення судочинства.

6. Адміністративною процедурою в діяльності апарату суду слід вважати встановлений нормами адміністративного законодавства, послідовно здійснюваний порядок функціонування працівників апарату суду у сфері організаційно-розпорядчої діяльності, що має на меті прийняття конкретного рішення в справі під час реалізації своїх забезпечувально-управлінських функцій.

7. Контролю за діяльністю апарату суду притаманні такі основні ознаки: 1) має державно-владний характер, тобто реалізується конкретними суб'єктами, на яких покладено обов'язок здійснювати контрольну діяльність за апаратом суду чи його окремими структурними підрозділами; 2) відповідає принципу законності (суб'єкти діють на підставі та в межах закону); 3) об'єктивність, а саме неупереджене та незалежне ставлення контролюючого органу під час здійснення контролю за діяльністю апарату суду; 4) метою здійснення перевірки є спостереження за станом відповідності діяльності апарату суду нормам законодавства, виявлення правопорушень і запобігання ним, а також підвищення ефективності і якості роботи.

Оцінка ефективності діяльності апарату суду в сучасних умовах здійснюється в таких формах: 1) вивчення документів, що містять статистичні дані про роботу конкретного апарату суду; 2) дослідження та аналіз звітності щодо здійснення діяльності апарату суду; 3) внутрішнє та зовнішнє опитування.

8. Запропоновано напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності апарату суду: 1) ч. 1 ст. 155 «Апарат суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII викласти в новій редакції, з урахуванням авторського визначення поняття апарату суду; 2) ч. 1 ст. 156 «Особливості апарату Верховного Суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII викласти в новій редакції, з урахуванням загального статусу апарату суду; 3) ч. 6 ст. 155 «Апарат суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII викласти в новій редакції, з урахуванням авторського визначення адміністративно-правового статусу працівників апарату суду; 4) ст. 155 «Апарат суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII доповнити ч. 4¹ та 5¹, якими визначити перелік кваліфікаційних вимог до претендентів на посади в апараті суду; 5) ч. 3, 4 ст. 157 «Помічники суддів» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII викласти в новій редакції, передбачивши умови добору та звільнення помічника судді; 6) ч. 11 ст. 155 «Апарат суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII викласти в новій редакції, передбачивши структуру штату апарату суду; 7) ч. 4 ст. 159 «Служба судових розпорядників» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII викласти в новій редакції, визначивши умови підпорядкування судових розпорядників; 8) ч. 7 ст. 155 «Апарат суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII викласти в новій редакції, з урахуванням умов погодження і затвердження структури і штатної чисельності апаратів судів; 9) ч. 3 ст. 150

«Державна служба в системі правосуддя, оплата праці та соціальні гарантії» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII викласти в новій редакції, ураховуючи питання проведення конкурсів для призначення на посади державних службовців у судах, органах та установах системи правосуддя.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

у яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Шум Н. С. Общая характеристика управленческой деятельности аппарата суда как вида внутренне организационного направления обеспечения деятельности органов судебной власти. *Право и политика*. 2018. № 3. С. 139–144. (Кыргызская Республика).

2. Шум Н. С. Понятие, признаки и виды административных процедур в деятельности аппарата суда по организационному обеспечению деятельности органов судебной власти. *Право и Закон*. 2019. № 2. С. 154–159. (Кыргызская Республика).

3. Шум М. С. Стан контролю за діяльністю апарату суду в умовах реформування судової системи. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4. С. 103–107.

4. Шум М. С. Поняття та загальна характеристика форм та методів діяльності працівників апарату суду в частині організаційного забезпечення діяльності органів судової влади. *Юридичний бюлетень*. 2019. № 11. С. 99–104.

5. Шум М. С. Поняття та особливості адміністративно-правового статусу працівників апарату суду. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 2. С. 112–116.

6. Шум М. С. Визначення шляхів удосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності апарату суду. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 1. С. 117–122.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Шум М. С. Визначити апарат суду в системі суб'єктів діяльності органів судової влади. *Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 8–9 лип. 2016 р. Київ: Центр прав. наук. дослідж., 2016. С. 98–101.

8. Шум М. С. Поняття адміністративно-правового статусу працівників апарату суду. *Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 7–8 квіт. 2017 р.). Одеса: Причорномор. фундація права, 2017. С. 54–57.

9. Шум М. С. Загальна характеристика форм діяльності працівників апарату суду в частині організаційного забезпечення діяльності органів судової влади. *Сучасні правові системи світу в умовах глобалізації: реалії та перспективи*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 9–10 берез. 2018 р.). Київ: Центр прав. наук. дослідж., 2018. С. 60–63.

10. Шум М. С. Правові засади здійснення внутрішньо організаційної діяльності апаратом суду. *Актуальні питання розвитку та взаємодії публічного та приватного права* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 15–16 берез. 2019 р.). Львів : Центр правн. ініціатив, 2019. С. 56–59.

11. Шум М. С. Поняття, ознаки та види адміністративних процедур в діяльності апарату суду щодо організаційного забезпечення діяльності органів судової влади. *Реформування національного та міжнародного права: перспективи та пріоритети* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 17–18 січ. 2020 р.). Одеса : Причорномор. фундація права, 2020. С. 61–63.

АНОТАЦІЯ

Шум М. С. Адміністративно-правові засади організації діяльності апарату суду. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2020.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням адміністративно-правових засад організації діяльності апарату суду. Здійснено аналіз категоріально-понятійного ряду «управлінська діяльність», «управлінська діяльність апарату суду», «внутрішньоорганізаційний напрям забезпечення діяльності органів судової влади».

Зауважено, що управлінська діяльність щодо організаційного забезпечення органів судової влади може здійснюватися як безпосередньо (голова суду, апарат суду), так і опосередковано (з'їзд суддів України). Зазначено, що внутрішньоуправлінську діяльність становлять: кадрові питання, правила внутрішнього розпорядку роботи та прийому громадян. Зовнішньоуправлінський аспект включає взаємодію з іншими суб'єктами організаційного забезпечення діяльності органів судової влади. Сформульовано загальне бачення системи суб'єктів організаційного забезпечення діяльності органів судової влади в широкому значенні.

Удосконалено поняття «апарат суду». Визначено категорію «адміністративно-правовий статус працівника апарату суду». Класифіковано елементи адміністративно-правового статусу працівників апарату суду. Схарактеризовано поняття форм і методів діяльності працівників апарату суду, а також запропоновано їх систематизацію в контексті організаційного забезпечення органів судової влади. Здійснено класифікацію адміністративних процедур, що реалізуються працівниками апарату суду та запровадження яких є способом захисту прав й інтересів учасників суспільних відносин у сфері відправлення правосуддя.

Наведено авторське визначення поняття «контроль за діяльністю апарату суду». Виокремлено ознаки контролю. Визначено шляхи усунення прогалин і вдосконалення законодавства, що забезпечує адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду, згідно з якими слід: 1) окреслити правовий статус апарату суду; 2) закріпити адміністративно-правовий статус працівників апарату суду; 3) установити структуру апарату суду; 4) визначити кваліфікаційні вимоги до

претендентів на посади апарату суду; 5) урегулювати порядок підпорядкування помічника судді, умови їх добору та звільнення; 6) закріпити процедуру підпорядкування судових розпорядників; 7) регламентувати питання затвердження структури та штатної чисельності апаратів судів; 8) розробити правила проведення конкурсів на заміщення посад апарату суду зі статусом державного службовця.

Ключові слова: суд, апарат суду, суддя, судовий розпорядник, помічник судді, голова суду, структура, штат, чисельність, судова реформа, державна служба.

АННОТАЦІЯ

Шум М. С. Административно-правовые основы организации деятельности аппарата суда. – *Квалификационный научный труд на правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 «Административное право и процесс; финансовое право, информационное право». – Научно-исследовательский институт публичного права, Киев, 2020.

Диссертация является комплексным научным исследованием административно-правовых основ организации деятельности аппарата суда.

Проведен анализ категориально-понятийного ряда «управленческая деятельность», «управленческая деятельность аппарата суда», «внутренне организационное направление обеспечения деятельности органов судебной власти».

Акцентируется внимание на том, что управленческая деятельность по организационному обеспечению органов судебной власти может осуществляться как непосредственно (председатель суда, аппарат суда), так и опосредованно (съезд судей Украины). Отмечено, что внутриуправленческую деятельность составляют: кадровые вопросы, правила внутреннего распорядка работы и приема граждан. Внешнеуправленческий аспект включает взаимодействие с другими субъектами организационного обеспечения деятельности органов судебной власти. Сформировано общее видение системы субъектов организационного обеспечения деятельности органов судебной власти в широком понимании.

Усовершенствовано понятие «аппарат суда». Предложено авторское видение характеристики понятия «административно-правовой статус работника аппарата суда». Усовершенствована классификация элементов административно-правового статуса работников аппарата суда. Сформирована характеристика таких категорий, как формы и методы деятельности работников аппарата суда, а также предложено их систематизацию для организационного обеспечения органов судебной власти. Осуществлена классификация административных процедур, реализуемых работниками аппарата суда, введение которых является средством защиты прав и интересов участников общественных отношений в сфере отправления правосудия. Предложено авторское определение понятия «контроль деятельности аппарата суда». Выделены признаки контроля.

Определены пути устранения пробелов и совершенствования законодательства, направленного на административно-правовое регулирование деятельности аппарата суда, в соответствии с которыми необходимо: 1) закрépить правовой статус аппарата суда; 2) закрépить административно-правовой статус

работников аппарата суда; 3) установить структуру аппарата суда; 4) определить квалификационные требования к претендентам на должности аппарата суда; 5) урегулировать порядок подчинения помощника судьи, условия их отбора и увольнения; 6) закрепить процедуру подчинения судебных приставов; 7) регламентировать вопросы утверждения структуры и штатной численности аппаратов судов; 8) урегулировать правила проведения конкурсов на замещение должностей аппарата суда со статусом государственного служащего.

Ключевые слова: суд, аппарат суда, судья, судебный распорядитель, помощник судьи, председатель суда, структура, штат, численность, судебная реформа, государственная служба.

SUMMARY

Shum M. S. Administrative and legal principles for the organization of the activity of court officials. – *Qualification scientific work on the rights of the manuscript.*

The Thesis for obtaining a scientific degree of candidate of legal sciences, specialty 12.00.07 – administrative law and procedure; financial law; information law (081 Law). – Scientific Institute of Public Law, Kyiv, 2020.

This Thesis is a complex scientific research of administrative and legal bases for the organization of the activity of court officials.

It has been noted that the administrative activity of court officials as the internal organizational direction of ensuring the activities of the judiciary contains related components, the clarification of the essence of which leads to the conclusion that it is a relatively separate type of professional activity of a specific part of a society, stabilized and regulated by the legal system, which has a complex structure based on the needs of society and its level of development.

The analysis of the categorical and conceptual series of “administrative activity”, “administrative activity of court officials”, “internal organizational direction of ensuring the activity of judicial authorities” has been carried out.

It has been emphasized that administrative activities related to the organizational support of the judiciary can be realized both directly (by the Head of the court, court officials) and indirectly (by the Congress of Judges of Ukraine). It has been noted that internal management activities include: personnel issues, internal regulations and reception of citizens. The external management aspect includes interaction with other subjects of the organizational support for the judiciary. The common vision for the system of subjects of organizational support for the judiciary in a broad sense has been formulated.

It has been noted that the subjects of organizational support for the judiciary have a number of features that distinguish them from the other entities.

The concept of court staff has been improved: it is as a holistic, structural element of the judicial system of Ukraine, endowed with functions and powers in the area of organizational support of their work, in accordance with the basic principles of government and judiciary (including the rule of law, democracy, unity, operational independence, autonomy in management decision-making and responsibility for their results), laid down in the norms of international, European and national (constitutional, administrative, labor and other branches of law) legislation, aimed at maximizing the

realization of the right of the parties to public relations to free access to justice, fair and objective justice, by properly providing the judges with the necessary conditions for the administration of justice.

The author's vision of the concept of administrative and legal status of a court official has been formulated: it is as a system of constituent elements, which make it possible to characterize a court official as a civil servant, who is called to implement organizational measures to ensure the administration of justice in the forms prescribed by law.

The classification of the elements of the administrative and legal status of court officials has been improved. The description of such categories as forms and methods of activity of court officials with regard to the organizational support of judicial proceedings has been provided. The systematization of forms and methods of activity of court officials in relation to the organizational support of the judiciary has been performed.

The classification of administrative procedures implemented by court officials, the introduction of which is a mean of protecting the rights and interests of the parties to public relations in the area of justice, has been made.

The peculiarities of the procedure for applying for posts of a court official, in terms of the requirements for professional competence of the candidate, his (her) moral and business qualities, which are enshrined in law, have been determined.

The concept of "control over the activities of court officials" has been defined. The following features of control have been identified: 1) it is a managerial function; 2) it complies with the principle of legality, is carried out only within the limits set by the current legislation; 3) it is carried out in order to verify compliance with the established standards (requirements); 4) the supervisory authority is endowed with the power to carry out activities related to control; 5) the supervisory authority is impartial and independent in controlling the subject of control; 6) the supervisory authority has a wide range of methods of control – from incentives to sanctions; 7) the main purpose of control is achieving the most desired result from the tasks.

The gaps in legislation have been identified and the improper state of legislation that provides administrative and legal regulation of court officials has been proved, which is one of the factors reducing the level of trust in justice, according to the Razumkov Center's study on "Attitudes of Ukrainian citizens to the judiciary" and which prevents the court officials from performing their duties.

The ways to eliminate the gaps and to improve the legislation that provides administrative and legal regulation of the court staff have been proposed: 1) to consolidate the legal status of court officials; 2) to consolidate the administrative and legal status of court officials; 3) to consolidate the structure of the court staff; 4) to determine the qualification requirements to be met by candidates for posts of court officials; 5) to settle the issue of subjecting of the assistant judge, the conditions of their selection and dismissal; 6) to settle the issue of subordination of the masters of courts; 7) to regulate the issues of approval of the structure and the authorized number of court officials; 8) to settle the competitions regulations for posts of the court officials with the status of civil servants.

Key words: court, court officials, judge, master of the court, assistant judge, Head of the court, structure, staff, number, judicial reform, civil service.